Ἀδριανουπόλεως Δωρόθεος Πρώϊος

Λεξ. Σ. Γεωρ. Ἀθῆναι.

Ἐγεννήθη ἐν Χίῳ περὶ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος, καὶ τὰ μὲν κοινὰ γράμματα ἐδιδάχθη ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, τὴν δ' ἐγκύκλιον παίδευσιν ἐν Πάτμῳ παρὰ Δανιὴλ τῷ Κεραμεῖ. Χειροτονηθεὶς ἔπειτα διάκονος, ἀπῆλθεν εἰς Πίσαν καὶ Φλωρεντίαν ἐπὶ σπουδῇ τῶν φιλοσοφικῶν. Ἐπεσκέφθη δὲ καὶ τὴν Γαλλίαν τῷ 1795, ἔνθα συνέδεσε σχέσεις μετὰ τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ καὶ τῶν ἄλλων σοφῶν Φουρκρουά, Λαλάνδ, Λαβοαζιὲ καὶ ἄλλων. Ἐκεῖθεν διέβη εἰς Βρεττανίαν καὶ Βέλγιον, διῆλθε τὴν Οὑγγαρίαν, τὴν Σαξωνίαν, τὴν Βαυαρίαν, τὴν Θρᾴκην καὶ τὴν Μακεδονίαν κατερχόμενος εἰς τὴν [illegible]. Οὕτω δὲ τὴν Εὐρώπην σχεδὸν ἅπασαν περιελθών, ὡς γράφει ὁ Κωνσταντᾶς, ἐν τοῖς ἐκεῖσε παιδευτηρίοις ταύτης ἐπίσκοπος καὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν ποικίλων δογμάτων τὸ ἐμπειρικὸν ὠφελιμώτερον ἡγήσατο. Ἐδίδαξε μετὰ ταῦτα ἐν Χίῳ τὰ φυσικομαθηματικὰ ἴσως ἀπὸ τοῦ 1793-1796, ἀποχωρήσας διδάσκων τὰς νεωτέρας θεωρίας, ἃς ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐκόμισε, ἀπομακρυνθεὶς ὑπὸ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου, καὶ ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ τοῦ τότε τὰς κλίσεις τοῦ Μεγάλου ἐκπαιδευομένου διερμηνέως τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου Κωνσταντίνου Χαντζερῆ. Ἀναδειχθέντος δὲ τοῦ Κ. Χαντζερῆ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας, προσεκλήθη διδάσκαλος τῶν τέκνων ἐκείνου. Τῷ 1799-1800 ἐπιστρέψας εἰς τὴν πρωτεύουσαν, προσεκλήθη διευθυντὴς τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, ἀλλ' ἀποποιηθεὶς τότε

Δωρόθεος Πρώϊος

τὴν θέσιν, ἀνεδέχθη βραδύτερον τὴν διεύθυνσιν (1803)
ἐν ᾗ θέσει ταύτῃ ἔμεινε διδάσκων μέχρις αὐγούστου
τοῦ 1807. Τῇ 17 σεπτ. θανόντος τοῦ μητροπολίτου τῆς ἐν
Λυδίᾳ Φιλαδελφείας κ. Ἰωαννικίου, ὁ Πρώϊος ἐξελέγη μη-
τροπολίτης Φιλαδελφείας τῇ 5ῃ Ὀκτωβρίου, μετέχων συνάμα
καὶ τῆς διευθύνσεως τῆς Σχολῆς μέχρις αὐγούστου 1807, ταρα-
ιτίαν αὐτὴν καλῶς ἐκπληρώσας. Τὸν ἰούνιον τοῦ 1813 προήχθη
εἰς τὴν μητρόπολιν Ἀδριανουπόλεως, ἦν δὲ κατὰ τὸ 1821
συνοδικός, ὑπέστη κατὰ ἀπρίλιον τοῦ ἔτους τούτου τὴν τύ-
χην τῶν ἄλλων ἀρχιερέων.

Ὁ Πρώϊος ἐδίδαξεν ἐν τῇ Μεγάλῃ Σχολῇ τὴν λογικὴν
καὶ ἠθικὴν κατ' Ἀριστοτέλην, μαθηματικὰς γνώσεις καὶ
φυσικὴν κατὰ Θεοτόκην, μεταφυσικὴν ἐκ τῶν τοῦ Εὐ-
γενίου τοῦ Βουλγάρεως καὶ θεολογίαν. Ἐν Ἀδριανουπόλει
λέγεται ὅτι εἰργάσθη πρὸς σύστασιν ἱερατικῆς σχολῆς
ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὐτοῦ ἀπέτυχον. Συνέγραψεν ἀριθμητι-
κήν, γεωμετρίαν καὶ ἄλγεβραν καὶ μετέφρασε τὴν μεταφυ-
σικὴν τοῦ Γενουησίου. Συνδρομῇ τῶν κατοίκων Ἀδριανου-
πόλεως ἐπεσκεύασε τὴν μητρόπολιν τῷ 1818 κατὰ τὸ σω-
ζόμενον ἔτι ἐπίγραμμα, συνδραμόντων ἐκ τῶν ταύτης [illegible]
[illegible], τοὺς δὲ εὐπόρους [illegible] [illegible]. Ὑπὸ τοῦ ἐκδόν-
τος τοὺς Σχολιασμοὺς τοῦ Κρίτωνος ἐν Παρισίοις τῷ 1819
κατηγορήθη ὡς ὀλιγωρήσας, ἐπόπτης ὤν, τῆς ἐκπαιδεύσε-
ως τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Κόμης Μαρκέλλας (Σου

Ἀδριανουπόλεως Δωρόθεος Πρώϊος

venir de l'Orient. Bruxelles 1840, τόμ. Γ', σελ. 211) ὑπερασπολογεῖται τοῦ Πρωΐου λέγων ὅτι εἰργάσθη καὶ διώρθωσεν ἐξόχως τὸ παιδευτικὸν σύστημα παρὰ τοῖς ἐπαρχιώταις καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πρωΐου ἐδίδασκον τρεῖς καθηγηταὶ ἐν τῇ σχολῇ τῆς Ἀδριανουπόλεως τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γραμματικήν, ποίησιν, ῥητορικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Πλὴν τῆς σχολῆς ταύτης ὑπῆρχον καὶ προκαταρκτικαὶ σχολαί, [illegible] ἐδιδάσκετο ἡ ἀνάγνωσις, ἡ γραφὴ καὶ τινα ἱερὰ μαθήματα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ